

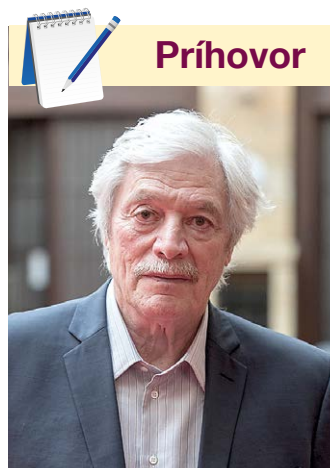


Foto: Peter Chvostek

Milé študentky, milí študenti,

vítam Vás na jubilejnom 20. ročníku Detskej univerzity Komenského. Tento rok nad našou univerzitou prevzala záštitu prezidentka Slovenskej republiky, pani Zuzana Čaputová. Opäť vás všetkých čaká bohatý prednáškový program a pätinašť zaujímavých workshopov. Môžete si byť istí, že po týchto prázdninách sa vrátite do školy ako iní ľudia – a najmä budete o krok pred ostatnými spolužiakmi. Keďže naša spoločnosť žije v ťažkých časoch, vítam medzi nami dvadsať štu-

dentov z Ukrajiny a verím, že sa medzi nami budú cítiť ako doma. Prosím, privítajte ich! Gratulujem Vám, že ste sa rozhodli stráviť vaše dva mesiace voľna s nami a DUK. Vďaka patrí aj všetkým rodičom, ktorí sú ochotní obetovať čas svojho voľna, aby ste sa mohli vzdelávať. Rovnako ďakujem rektorovi UK pánovi profesorovi Števkovi a predsedovi Slovenskej akadémie vied profesorovi Šajgalíkovi, že sme opäť spoločnými silami tento ročník zorganizovali



Príhovor

a predovšetkým ďakujem tým, ktorí ani v týchto ťažkých časoch neváhali a podporili Det-

skú Univerzitu Komenského 2022.

Špeciálna vďaka patrí Bratislavskému samosprávnemu kraju a jeho predsedovi Jurajovi Drobovi, ktorý sa o nás stará aj počas rekonštrukcie Divadla Aréna a Radošinskému naivnému divadlu, ktoré nás prichýli- lo vo svojich priestoroch. Prajem Vám krásne leto plné nových poznatkov, zážitkov a kamarátstiev!

Juraj Kukura, riaditeľ Divadla Aréna a zakladateľ Detskej Univerzity Komenského

Foto: archív DUK

Slávnostná imatrikulácia DUK 2022 / Ako by som mohol/a pomôcť svetu, aby bol lepším miestom pre život? / Bez kultúry a umenia by sme nežili / Pre všetkých oddaných knihomol'ov a knihomol'ky! / Formula 1 Lenovo British Grand prix 2022

Prednáška



Prečo niektoré slová inak píšeme a inak vyslovujeme?

Doc. Katarína Šafaříková je v poradí druhou prednášajúcou na tohtoročnej Detskej Univerzite Komenského. Pôsobí ako herečka a pedagogička, aktuálne účinkuje v Divadle Aréna a v Divadle Jana Palárika v Trnave, venuje sa aj filmovej, televíznej a rozhlasovej tvorbe. Je docentkou na Divadelnej fakulte VŠMU, vyučuje predmety technika reči a umelecký prednes mladých študentov herectva.

-red-

Slávnostná imatrikulácia DUK 2022

V stredu 6. júla sa oficiálne začal jubilejný 20. ročník Detskej Univerzity Komenského. Konečne sme sa bez obmedzení mohli stretnúť v aule UK a zahájiť tak prázdniny plné vzdelávania slávnostnou imatrikuláciou. Študentky a študenti museli sľúbiť, že budú plniť svoje povinnosti, a že sa budú správať tak, aby nepoškodili dobré meno DUK-u. Tento sľub za všetkých povedala zástupkyňa študentov. Potom sa už mohla začať prvá prednáška s p. doc. Svetlanou Waradzinovou.

Adela Marková



Foto: archív DUK



Bez kultúry a umenia by sme nežili

Takto môžeme zhrnúť prvú prednášku Detskej Univerzity Komenského. Prečo musíme podporovať kultúru a umenie študentom a študentkám vysvetlila Doc. Mgr. art. Svetlana Waradzinová v aule UK. Kultúra je skoro celý svet okolo nás. Poznáme hmotnú a nehmotnú kultúru. Nehmotná sa dedí – ľudia si rozprávajú príbehy, ktoré sa prenášajú z generácie na generáciu. Slovo umenie pochádza z 3. storočia. Umelci tvoria diela, ktoré nás nútia plakať, smiať sa, ale i rozmyšľať, pretože za každým obrazom je nejaký príbeh. Jeden z cieľov umenia je spolupatričnosť. Spája umelcov s publikom. Umenie nám pripomína to, kto sme a dáva nášmu svetu svetlo a krásu. Mne sa prednáška veľmi páčila.

Emma Šprochová

Foto: archív DUK

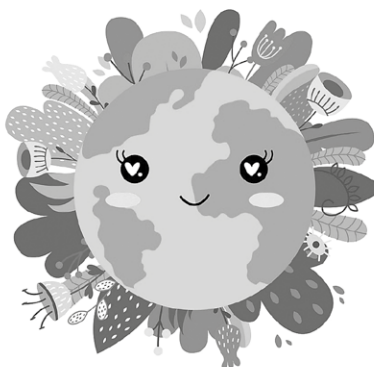
Ako by som mohol/a pomôcť svetu, aby bol lepším miestom pre život?

Tak znela téma úvahy, ktorú sme ako editori vybrali pre našich aktuálnych redaktorov a redaktorky *Novín DUK*. Zhoršujúca sa klimatická kríza alebo vzrastajúca nenávisť medzi jednotlivými skupinami obyvateľstva, žiaľ, nie sú nejaké vymyslené hoaxy, ale každodenná realita. V boji s oboma síce máme šancu, ale len vtedy, ak aspoň sčasti zmeníme náš spôsob života a naše nastavenie mysle, aby sme mladým ľuďom zabezpečili čo možno najlepší budúcnosť.

Ako editori sme toho názoru, že je nesmierne dôležité rozprávať sa o tejto problematike s deťmi a tínedžermi, pretože nás zaujíma ich názor a pocity. Mnohé výskumy totiž preukázali, že s novými vedomosťami rastú i nové obavy. Prinášame vám zopár krátkych myšlienok našich redaktoriek.

Dominika Horváthová,
editorka *Novín DUK*

Nestrácajte čas na internete, nerozsvetecujte doma v každej izbe. Nevyhadzujte odpadky



na zem, triedte odpad. Taktiež si skúste obaly na knihy vyčistiť a použiť aj nasledujúci rok. A predovšetkým, buďte nápomocní svojim spolužiakom a kamarátom. Naučte sa ich

vypočuť, podporiť a pochopiť.

Ester Lörincová

Je veľmi zlé, že ľudia odsudzujú ostatných kvôli niečomu za čo nemôžu. Ak sa budeme navzájom rešpektovať, svet bude omnoho lepším miestom pre všetkých.

Kristína Toporová

Čím viac sa budeme zaujímať o naše okolie, tým viac sa o ňom naučíme a budeme vedieť lepšie prispieť k pohodlnému a peknému životu.

Hanka Halamová

Foto: internet

Pre všetkých oddaných knihomoľov a knihomoľky!

Na známosť sa dáva, že v druhom čísle našich *Novín DUK* vám, milí čitatelia a milé čitateľky, prinášame päť vynikajúcich knižných tipov. Tak hor sa do čítania!

Ošetruj zvieratká s Miškou

Chcem vám predstaviť knižku, ktorú mám veľmi rada – *Miška a jej malí pacienti 5: Výlet na chalupu*. Hlavnou hrdinkou tejto knižnej série je veselá sedemročná Miška, ktorá má psíka Popíka a veterinárnu

Lipovú kliniku na jej záhrade. O tom, že je veterinárka, a že pomáha všetkým zvieratkám, vie len jej dedko Tibor. Miškin piaty dobrodružný príbeh sa odohráva u jej starých rodičov. Rozhodla sa s nimi stráviť prázdniny, počas ktorých stretla nových zvieracích kamarátov. Raz išla so svojim dedkom do lesa hľadať losa. Cestou stretli bobra so zapálenými očami, malého bociana skrčeného v mokrej tráve, ale i jeleňa zamotaného parožím do plota. Ako dopadli ich stretnutia sa dozvieme v tejto knihe. Ja som ju prečítala za necelé dve hodiny.

Emma Šprochová

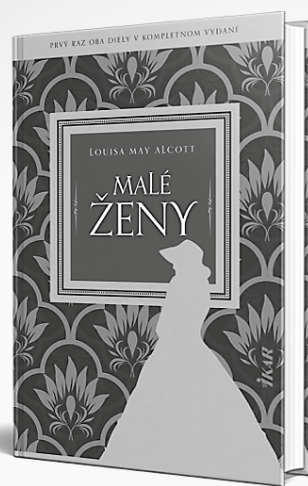


Foto: internet

Príbeh štyroch sestier

Malé ženy napísala známa americká spisovateľka Louisa May Alcott, avšak mnohí z vás možno skôr poznajú viaceré filmové spracovania ako knihu samotnú. Či už ste film videli alebo nie, kniha stojí jednoznačne zato.

Malé ženy je síce už starší román, ale stále pobaví a zaujme. Ide o príbeh štyroch sestier, ktoré žijú na jednej dedinke v časoch americkej občianskej vojny. Dievčatá majú rozdielne povahy, záľuby i sny, ktoré sa ale niekedy navzájom križia. S ich susedom a blízkym priateľom Laurieom skúšajú no-



vé veci a zažívajú rôzne príhody.

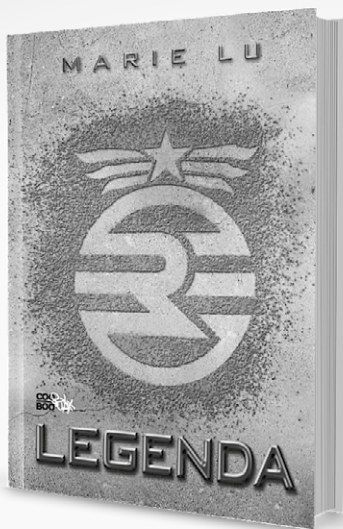
Knižka je veľmi príjemná a milá, takže si pri nej určite oddýchnete. A ak vás román *Malé ženy* poteší, majte na pamäti, že autorka napísala aj druhý diel.

Hanka Halamová

Foto: internet

Kniha, ktorá ťa chytí za srdce

Predstavujem vám jednu z najlepších kníh – *Legenda* od autorky Marie Lu. Táto dystopická kniha pri čítaní poteší nielen dievčatá, ale aj chlapcov. Ponoríte sa s ňou do ďalekej budúcnosti Ameriky, ktorá už nie je viac Spojenými štátmi, ale Republikou, v ktorej každé dieťa musí vyplniť špeciálny test určujúci jeho budúcnosť. Inteligentní ľudia sa stávajú boháčmi, zatiaľ čo ostatní hladujú v nebezpečných uliciach Republiky. Keď iba pätnásťročnej June, najinteligentnejšiemu dieťaťu v krajine, zavraždia brata, je odhodlaná vraha potrestať za jeho zlomyseľný čin.



Podarí sa jej však dolapiť slávneho rebela krajiny, Daya, i keď sa to ešte nikomu predtým nepodarilo?

Salome Bočayová

Foto: internet

Heartstopper dokazuje, že v láske neexistujú pravidlá

Heartstopper (v slovenčine *Motýliky* a češtine *Srdcevráči*) je pozoruhodný komiks napísaný a nakreslený britskou autorkou Alice Oseman. Kniha najskôr vyšla iba ako komiks na webových stránkach Tumblr, kde si získal obrovskú popularitu. Vďaka nej mohla Alice Oseman vydať na jar v roku 2019 *Heartstopper volume 1* a v júli *Heartstopper volume 2*. Ide o príbeh Nicka (Nicholas Nelson) a Charlieho (Charles Spring), ktorí sa spoznajú v škole, skamarátia sa a následne sa do seba zamilujú. Každý diel rieši závažné témy, s ktorými sa spomenutá dvojica aktuálne potýka, ako napríklad coming out či duševné zdravie, a pod.

Dnes si už môžete pozrieť aj rovnomenný seriál.

Kristína Toporová



Foto: internet

Hurá do papierového lesa!

Položili ste si niekedy otázku, ako sa majú stromy? Kde sa vzali? Ako zaspávajú? Či ich dokonca niečo trápi? Alebo naopak, či dokážu byť šťastní? Ak nie, nič sa nedeje. Autor Michal Legiň s ilustrátorkou Miriam Horňákovou svojich malých (i veľkých)

čitateľov a čitateľky v knihe *Keď stromy spievajú?* pozývajú na spoločné, niekoľkostranové dobrodružstvo, v ktorom im objasnia celú záhadnú problematiku našich lesných – listnatých i ihličnatých – priateľov.

-red-

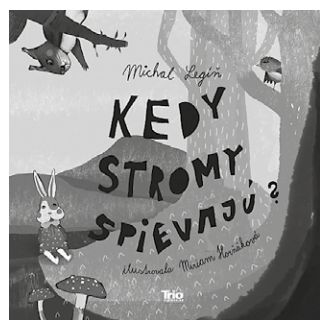
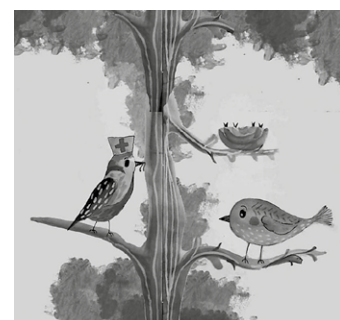


Foto: internet



Formula 1 Lenovo British Grand prix 2022

V dňoch od 1. do 3. júla sa na anglickom okruhu Silverstone odohrala Formula 1 Lenovo British Grand prix 2022. Na svojom 150. závoze sa na 1. pole position dostal Carlos Sainz Jr. Hneď ako pretek odštartoval, tak pred prvou zákrutou sa dostal Pierre Gasly „do sendviču“ s Georgeom Russellom a Guanyuom Zhouom. Následne Gasly „tľukol“ do Russella, ten do Zhoua. Zhou sa najprv obrátil dole hlavou a následne sa na štrku otočil o 630 stupňov, odrazil sa, urobil „barrel roll“, narazil do bariéry, urobil jeden a pol „barrel rollu“ a skončil medzi bariérou a mrežou. Našťastie sa mu nič vážne nestalo.

V 39. kole z 52 vypadol Esteban Ocon a nastal režim Safety Car. Na konci 42. kola Safety car odišiel do boxov a rozbehlo sa to. Sainz, ktorý viedol, ušiel ostatným a roztrhla sa bitka o 2., 3. a 4. miesto. Bo-

jovali o ne Leclerc, Hamilton a Perez. Poradie sa striedalo až sa napokon ustáilo na Pereza, Hamiltona, Leclerca. Po prvýkrát vyhral Carlos Sainz na Ferrari, druhý skon-

čil Checo Perez na Red Bulle a tretí skončil Lewis Hamilton na Mercedese, ktorý bol na domácej pôde. Verstappen napriek 7. miestu stále vedie v pohári jazdcov.

Matej Ivan



Foto: internet



Stručná história šachu

Medzi 5. a 6. storočím vznikla v Indii hra *čaturanga*. Ide o predchodcu všetkých šachových hier. Mohli ju hrať až štyria hráči a predstavovala vtedajšiu indickú armádu. Výsledok bol však ovplyvnený náhodou, pretože sa používala kocka.

V 7. storočí sa v Perzskej ríši vymyslela hra *šatrandž*, ktorá vznikla z *čaturangy*. Odstránili kocku a mohli ju hrať už len dvaja hráči. Keď v druhej polovici

7. storočia dobyli arabské kmene Perzskú ríšu, dostala sa táto hra do arabského sveta, a následne sa v 13. až 15. storočí rozšírila do Európy. V 15. storočí vznikli pravidlá šachu také, aké poznáme dnes. Odvtedy sa pravidlá hry skoro vôbec nezmenili.

V dnešnej dobe veľa ľudí nepovažuje šach za šport. Ale ako ste na tom vy? Myslíte si, že šach je alebo nie je šport?

Kristína Toporová

Foto: internet

HLAVNÍ PARTNERI DUK



PARTNER DUK ONLINE



SPOLUORGANIZÁTORI WORKSHOPOV DUK



ORGANIZÁTORI DUK



PARTNERI DUK



Najlepšie domáce potraviny



Nadačný fond Slovenských elektrární v Nadácii Pontis



ZRIAĐOVATEĽ DIVADLA ARÉNA



PROJEKT FINANČNE PODPORILO



MEDIÁLNI PARTNERI DUK



Vydáva: Združenie Maxa Reinhardta, Čajakova 1, 811 05 Bratislava. **Editori:** Dominika Horváthová, Adam Nagy, Michal Onduš.

Redakcia: Matej Ivan, Kristína Toporová, Hanka Halamová, Salome Bočayová, Ester Lörincová, Emma Šprochová, Dominik Daniel Machel.

Grafická úprava: Commercium s.r.o.